

MUHABBET CEMLER ERKÂNI

“DERGÂHTA B RL K”

ÇALI MALARINDA OLU TURULAN
ERKÂNLARIMIZI NCELEME VE DERLEME
KOM SYONLARINCA HAZIRLANMI TIR.

Tüm hakları saklıdır. Bu kitabın tamamı ya da bir kısmı 5846 Sayılı Yasa'nın hükümlerine göre, kitabı yayınlayan Serçe me Yayınları'nın ve yazarının izni olmaksızın elektronik, mekanik, fotokopi ya da herhangi bir kayıt Sistemi ile ço altılamaz, yayınlanamaz, depolanamaz.

MUHABBET CEMLER ERKÂNI

Hünkâr Hacı Bekta Veli Vakfı
Erkânları nceleme ve Derleme Komisyonu

Birinci Basım – stanbul, ubat 2016
ISBN: 978-605-83679-2-0

SERÇE ME

YAYINLARI

Hünkâr Basım, Yayıncılık, Da ıtım,
Organizasyon, Tic. A

Molla Gürânî Mah. Millet Cad. No:84
Karagül Merkezi, Kat: 4 D: 413 (225)
34093 FAT H – stanbul

Tel/Faks: +90.(0)212.521 22 10
E-posta: hunkaryayin@gmail.com

Baskı-Cilt: Sonsuz Matbaa Kâ ıt Mücellit
Hizm. San. ve Tic. Ltd. ti
Davutpa a Cad. Yılanlı Ayazma Sok., No: 8/G
Zeytinburnu / stanbul

Sertifika No: 28487

Tel: 0212.674 85 28 Faks: 0212.674 85 29

çindekiler Tablosu

ÖNSÖZ	4
MUHABBET CEMLER	7
<i>Rızalık Alma/Gönül Birleme</i>	8
<i>Hizmetlere Ba lama</i>	11
<i>Süpürgeci/Farra Hizmeti</i>	11
<i>Tezekâr/ briktar Hizmeti</i>	13
<i>Delil/Çera Hizmeti</i>	14
<i>Post Hizmeti:</i>	19
<i>Miraçlama</i>	22
<i>Sakka Hizmeti</i>	35
<i>Lokma Hizmeti</i>	37
<i>Süpürge Hizmeti</i>	40
<i>Çera Sırlama</i>	40
<i>Muhabbet Cemlerinin Mühürlenmesi</i>	42
<i>Cemde Oniki Hizmet Sahiplerinin Görevleri</i> ..	43
<i>Yol Diliyle (Sözlük)</i>	44

ÖNSÖZ

Alevi-Bekta i toplumunun inançsal birli ini sa lamak, inanç alanında tarihin birikimiyle toplumumuzun önüne yı ılmı mü küllere çözümler üretmek amacıyla, adına **“Dergâh’ta Birlik”** dedi imiz bir yola koyulduk.

27 Aralık 2010 tarihinden ba layarak Anadolu’da ve Avrupa’da kırkı a kın muhabbet erkânı içinde *“Dergâh’ta Birlik”* toplantıları yaptık. Bu toplantılara katılan canlar, ayrıca demokratik örgütlerimizin yöneticileri, Dedeler, Analar, Babalar ve Zakirler kendi dü üncelerini ve gördükleri mü külleri dile getirdiler.

Dergâh’ta Birlik

Bu çalı ma sonunda 10–11 Eylül 2011 tarihinde Hacı-bekta ’ta geni katılımlı bir toplantı yapıldı. Toplantıya ocaklarımızın temsilcileri, Dedeler, Analar, Babalar ve Zakirlerin yanı sıra demokratik örgütlerimizin genel merkez, federasyon ve konfederasyon yöneticileri, ba ımsız kurumlarımızın temsilcileri davet edildi. Bu toplantıya katılan tüm canlar mü küllerimizin nasıl çözülece i konusundaki önerilerini dile getirdiler.

Toplantıda yapılan tespit ve öneriler temelinde *“Dergâh’ta Birlik”* yolunda çalı malarımızı derinle tirmek için yapılması gereken i ler üzerine bir dizi tavsiye kararları alındı.

Alınan bu tavsiye kararlarını hayata geçirmek üzere adımlar atılmaya ba landı. Tarihteki ismiyle *“Hünkâr*

Hacı Bekta Veli Vakfı'nın" kurulu u tamamlandı ve 4 Aralık 2012 tarihinde Resmi Gazete' de yayımlanarak ilan edildi. Yasalar gere i hiçbir ticari i le u ra masına izin verilmeyen vakfın, çalı malarını sürdürebilmesi için vakıf içinde gereken iktisadi i letme kuruldu. Bu iktisadi i letmeyle sürekli yayınıımız *Serçe me Dergisi* ve kitaplar yayımlanmaya ba landı.

Erkânlarımızı Özümüze Uygun Hale Getirmek

Tavsiye kararlarının en önemlilerinden biri de erkânlarımızın uygulamalarındaki bozulmaların giderilmesi için çalı malar yapılmasıydı.

Toplantının ardından erkânlarımızın gözden geçirilmesi için çalı malar ba latıldı. Yüzyıllardır yol ulularımıza yapılan baskı, kıyım ve sürgünler; dergâhlarımıza uygulanan yasaklar; Alevi-Bekta i toplumuna yönelen katliamlar ve Yolumuzu devletin slam anlayı ına teslim olmaya te vik ve zorlama giri imleri, Alevi-Bekta i toplumu üzerinde sınırlı da olsa bir etki yapmı tır. Toplumumuzun bazı kesimleri sindirilmı , yol süre imiz, erkânlarımız bozulmu , batınî de erlerimizizin yerine zahirî ibadet biçimleri geçmeye ba lamı tır.

Her biri birer e itim kurumu olan dergâh ve ocakların çalı malarının kesintiye u raması ve zorla ması kar ısında topluluklarımız, var olan birli in daha da bozulmaması için "Yol bir, süre k bin bir" anlayı ıyla hareket etmek zorunda kalmı tır. Her yöre ve bölge atadan ne gördüyse erkânı, yolu öyle sürdürmeye çabaladı tır.

Ya anılan hızlı göç süreci ile birlikte dayatılan resmi din ve ibadet anlayışı do rultusunda yürütülen e itim, erkânlardaki bozulmaları hızlandırmı tır.

Bugün bazı cemlerimiz, baskın inancın etkisi altında kalarak yolumuzda yeri olmayan biçimlerde yapılmaktadır. Böyle cemlerde dedeler, babalar, analar gülbenkler yerine vaizler gibi dualar okumaktadır. Bu nedenle erkânlarımızı özümüze uygun hale getirmek, inanç birli imizi güçlendirmek ve gönüllerimizi birlemek yol için yapılabilecek en önemli çalı madır.

A k-1 muhabbetlerimizle!

Safa Ulusoy

Veliyettin Hürrem Ulusoy

Hacı Bekta Veli Dergâhu Postni ini

Hacı Bekta Veli Dergâhu Postni ini

MUHABBET CEMLER

Toplumun ortak katkıları ve katılımıyla, gönül birli i içinde lokmaların payla ıldı ı cemlere “*Abdal Musa Cemi*” denir.

Abdal Musa Cemi kapsamında de erlendirilebilecek olan, farklı zamanlarda yürütölen ve Yol’a ba lı canların katıldı ı cemlere “**Muhabbet Cemleri**” denir.

Muhabbet cemlerinde; on iki hizmetin tamamı yürütölebilece i gibi, bu cemler “*Kısır Cem*” de denilen, hizmetlerin on ikiye ba lanmadı ı, “*Üç Can Bir Cem*” anlayı ı ile de yürütölebilir.

Hazırlık

Cem yapılacak mekânın gönüllü canlar tarafından temizlik ve düzeni sa lanır.

Tüm hazırlıkların tamamlanmasından sonra canlar cemevine girerken “**Hü!**” diyerek önce e i e, sonra Post’a, ardından da meydana ya da bir kez meydana “**Cümle Cem Erenlerinin A kı Niyazı!**” deyip niyaz ederek yerlerine geçerler.

Lokma ile gelen canlar, Post önünde dara dururlar, gülbenglerini alır, lokmalarını lokmacıya teslim edip, yerlerine geçerler.

Canların yönü, Dede/Baba/Ana'dan tarafa gelmek üzere cemalet cemalet, kadın erkek karı ık olarak ve e ler yan yana oturmalıdırlar. Kadınların ba larının ba lantırılarak, erkeklerden ayrı oturtulmaları erkâna uygun de ildir. Bütün canlar; günlük, temiz kıyafetleri ile ceme katılabilirler.

Rızalık Alma/Gönül Birleme

Muhabbet Cemlerine ba larken; Dede/Baba/Ana, canlara cemin içeri i ile ilgili açıklamalarda bulunur. Bu açıklamalardan sonra;

Dede/Baba/Ana:

“Erenler, Canlar!

Hizmetlere ba lamadan önce gönüllerimizi birlememiz lazım. Birbiriyle küskün, dargın olan, ya da istekli olan varsa meydana gelsin...

Yediden yetmi e cümle cem erenleri birbirimizden ho nut ve razı mıyız?” diye üç kez sorar.

E er küskün, dargın ya da istekli olan canlar varsa sırayla yerinden kalkıp meydana gelir, niyaz eder ve darda durarak mü külünü, iste ini dile getirir. Bu arada ikâyet edilen canlar, Dede/Baba/Ana, Rehber ya da Gözcü tarafından meydana ça rılır, onlar da niyaz edip dara dururlar.

Cemde bulunan di er canlar “*Edep-Erkân*” olur. Dardakiler ayrı ayrı dinlenir. Dede/Baba/Ana erkânda oturan canlarla birlikte mü külleri halleder.

Mü küller hallolup gönüller birlendikten sonra, dardan bo inilemeyece inden; ya cem erenlerinin verece i bir sitem ya da gönüllerine bırakılarak bir lokma vermeye dardaki canlar rızalık gösterirler.

Dede/Baba/Ana: (dardaki canlara gülbenk verir)

“Destur-u Pir... Bismi ah... Allah Allah...”

Hak erenler durdu unuz dardan, gördü ünüz didardan mahrum eylemeye!

Korktu unuz u ratmaya,

Birlik ve beraberli inizi daim eyleye!

Eksiklikleri tamama yaz!

Dil bizden nefes; Pimiz Hünkâr Hacı Bekta Veli'den ola!

Gerçe e Hü!” der ve dardakiler meydana niyaz eder, yerlerine geçerler.

Dede/Baba/Ana:

“Canlar! Birbirimizden ho nut ve razı mıyız?”

Canlar:

“Razıyız!”

Dede/Baba/Ana:

“Birbirimizden ho nut ve razı mıyız?”

Canlar:

“Razıyız!”

Dede/Baba/Ana:

“Birbirimizden ho nut ve razı mıyız?”

Canlar:

“Razıyız!”

Dede/Baba/Ana:

“Hak erenler de cümlemizden razı olsun, a ı a an dervi e ni an!” der.

Bütün canlar sa ında ve solundakilerle niyazla ır lar. Canlar birbirlerinin omzuna niyaz edebildikleri gibi, elini gö süne götürüp, ardından ba ya da i a ret parma ını duda ına de dirmek suretiyle de ni yaz ederler. Bu niyazla ma canların gönül birli i nin ifadesidir.

Dede/Baba/Ana:

“Destur-u Pir... Bismi ah... Allah Allah...”

“Hak bu dirlikten, bu birlikten cümlemizi ayırmaya, birli imiz daim ola!

Dil bizden nefes; Pir'den ola!

Gerçe e Hü!”

“Erenler, canlar gönüllerimiz birlendi. Hizmet sahipleri hizmetlerini yürütsün” der.

Hizmetlere Ba lama

“*Yol Bir Sürek Bin Bir*” anlayı na ba lı olarak, On iki hizmetlerin sıralaması ve uygulaması bölgelere ve ocaklara göre farklılıklar gösterebilmektedir. Bu durumda Erkânlarımızın özüne sadık kalınarak yerel uygulamaların gerçekte tirilmesinde herhangi bir sakınca bulunmamaktadır.

Süpürgeci/Farra Hizmeti

Hizmet sahibi koltu unun altında süpürgeyle meydana gelir. “**Hü!**” der, e ilir, meydandaki serili halı, kilim ya da Dede/Ana/Baba’nın oturdu u postun ucunu kaldırıp altına do ru “**Sırrı sır edenin demine Hü!**” diyerek üç defa süpürür. Dara durur, bir eli a a ıda yere de ebilecek ekilde, di er eliyle de süpürgeyi üç defa “**Hak Muhammed ya Ali!**” diye avuç içine do ru süpürdükten sonra süpürgeyi koltu una alır tekrar dara durur. “**Hü!**” diyerek a a ıdaki tercümanı okur:

“**Destur-u Pir... ”**

Pirimiz; ol Hünkâr Hacı Bekta ’tır.

Ustazımız; Kırklar Meydanı’nda Seyyid-i Farra ’tır.

Muhammed’in gül cemaline,

Hasan’la Hüseyin’in kemaline,

Aliyye’l Murtaza’nın yoluna,

Allah Eyvallah, Hü!

Tüm Canlar:

“Hü!” derler.

E er bu hizmeti üç bacı yapıyorsa, yine aynı ekilde **“Hü!”** diye meydana gelip sırayla her biri birer defa süpürürken **“Hak Muhammed ya Ali!”** dedikten sonra,

“Destur-u Pir...”

**Biz üç bacıyız, Güruh-u Naci’yiz,
Kırklar Meydanı’nda süpürgeciyiz!
Pâk olsun meydan,
Kör olsun Yezid-ü Mervan,
Gele eri e, Mehdi Sahib-i Zaman!
Nefes pirdedir... Hü!**

Dede/Baba/Ana:

**“Destur-u Pir... Bismi ah... Allah Allah...”
Seyyid-i Farra Pirimiz’in himmeti ve safa
nazarları üzerimizde hazır ve nazır ola!
Hizmetler kabul, muratlar hâsıl ola!
Nur-u Nebi, kerem-i Ali, Pirimiz, üstazımız
Hünkâr Hacı Bekta Veli!
Gerçe e Hü.”**

Süpürgeci hizmetini yapanlar Dede/Baba/Ana’nın gülbenginden sonra meydana niyaz eder yerlerine geçerler.

Tezekâr/ briktar Hizmeti

ki can, su dolu sürahi (ibrik), le en ve havlu ile meydana gelirler. **“Hü!”** diyerek meydana e ilip kar ılıklı diz çökerler. Birbirlerinin ellerine üç defa, **“Hak Muhammed ya Ali!”** diyerek su döker ve havluyu birbirlerinin eline tutarak kurularlar. Sonra kendilerine en yakın candan ya da Dede/Baba/Ana’dan ba layarak, üç canın ya da ilk halkadaki canların ellerine su döker ve havlu tutarlar. En son cana su dökülürken **“Cem birli ine!”** denilerek bütün canların bu hizmetten nasiplenmesi sa lanır. Hizmet sahipleri dara durup u tercümanı okurlar:

“Destur-u Pir...”

“Arifler Hem Arı, Hem Arıtıdır.”

***Bu suyla yunduk arındık olduk pak
Cümlemize güzellikler versin Hak
Kırklar Meydanı’nda erler katında
Pirimiz ustazımız Selman-ı Pâk,
Allah Eyvallah, Hü!***

Tüm Canlar:

“Hü!”

Dede/Baba/Ana:

“Destur-u Pir... Bismi ah... Allah Allah...”
***Salman-ı Pak Pirimiz’in himmet ve safa
nazarları üzerimizde hazır ve nazır ola.***

***Gelmi eri mi göz gönül katmı ola!
Hizmetler kabul, muratlar hâsıl ola!
Dil bizden, nefes; Hümkâr Hacı Bekta
Veli'den ola. Gerçe e Hü!***

Gülbenginden sonra hizmet sahipleri meydana niyaz eder, yerlerine geçerler.

Delil/Çera Hizmeti

Çera ı uyaracak hizmet sahibi meydana gelir.

Gözcü:

“Marifete Hü!” der ve canlar edep-erkân olurlar. Bazı yörelerimizde bacılar Fatıma Ana Darı’na durur, bazı yörelerde canlar edep-erkân oturur, kimi yörelerimizde ise tüm canlar çera için dara dururlar. Çera cı, çera ı meydana koyar. ***“Hak Muhammed ya Ali!”*** diyerek sa , sol ve önüne niyaz eder ve edep-erkân oturur.

Çera cı:

“Destur-u Pir...”
“ limden Gidilmeyen Yolun Sonu Karanlıktır.”
“Dü ünçe Karanlı ına I ik Tutanlara Ne Mutlu”
***“Çera -ı ru en, fahr-i dervi an,
Himmet-i pirân, Pir-i Horasan,
Gerçek erenlerin demine, devranına Hü!”***

“Hak Muhammed Ali!” birli ini temsilen **“Hak Muhammed ya Ali, Pirimiz Hünkâr Hacı Bekta Veli!”** diyerek tek çera uyandırılır.

E er üçlü olarak uyandırılıyor ise;

İkinde:

“Ya Hak!”

kincisinde:

“Ya Muhammed!”

Üçüncüsünde:

“Ya Ali, Pirimiz Hünkâr Hacı Bekta Veli!” diyerek uyandırılır.

Sonrasında; **“Ya Hak, ya Muhammed, ya Ali! Pirimiz Hünkâr Hacı Bekta Veli!”** diyerek çera-ın soluna, sa ına ve önüne niyaz eder. Aya a kalkıp dara durur u düvazı okur:

*Çün çera ı uyandırdık ol Hüda'nın a kına
Seyyid-i kevneyn Muhammed Mustafa'nın a kına*

*Saki-i Kevser Aliyye'l Mürteza'nın a kına
Hem Hatice Fâtima Hayr-ü Nisa'nın a kına*

*ah Hasan Hulki Rıza ah Hüseyin-i Kerbelâ
Ol mam-ı Etkiyâ Zeynel Aba'nın a kına*

*Hem Muhammed Bakır ol kim Nesl-i pâk-i Mürteza
Ol imam Cafer-i Sâdık Rehniüma'nın a kına*

*mam-ı Musa-i Kazım ser firaz-ı ehl-i Hak
Hem mam-ı Ali Rıza Esfiya'nın a kına*

*ah Taki ve Ba Naki hem Hasaniü'l askeri
Ol Muhammed Mehdi-i Sahip Liva'nın a kına*

*Pirimiz Hünkârımız Bekta Veli'nin a kına
Ha reddek yanan yakılan â ıkanın a kına
“Allah Eyvallah, Hü!”*

Canlar:

“Hü!” der.

Dede/Baba/Ana:

*“Destur-u Pir... Bismi ah... Allah Allah”
Ak amlar hayrola, hayırlar fethola, erler
defola!
nkârlar mat, canlar abat ola!
Meydan aydın, gönüller ad ola!
Cabir Ensar Pirimiz'in hüsn-ü himmeti ve safa
nazarları üzerimizde ola!
Gelmi eri mi göz gönül katmı ola!
Hak erenler cemi cümlemize birlik, dirlik vere!
Nur-u Nebi, kerem-i Ali, Pirimiz Hünkâr Hacı
Bekta Veli,
Gerçek erenlerin demine Hü!”*

Zakir: (Bu gülbengle birlikte zakir, üç düvaz okur)

*Kudret kandilinde balkıyıp duran
Muhammed Ali'nin Nurudur vallah
Zuhr edip küffarın le kerin kıran
Elinde Zülfikar Ali'dir billah*

*Elinde Zülfikar altında Düldül
Önünce kamberi dilleri bülbül
Hatice Fatıma cennette bir gül
Ona sırrım dedi Hak Habibullah*

*Fatıma'dan geldi Hasan Hüseyin
Onların nurundan ziyalandı din
Kırk pare bölündü Zeynel Abidin
Çekeriz yasını hasbetenlillah*

*Muhammed Bakır'dan Cafer-i Sadık
Musa-i Kazım'la hem Rıza dedik
Tarikat abıyla cismimiz yuduk
Hak buyurdu mümin gönlü beytullah*

*Taki Naki imamların civanı
Hasan-ül Askeri cismimin canı
Elinde Zülfikar sahip zamanı
Vakit tamam oldu gönderir Allah*

Viranî'yem niyazım var ustaza
*Elinde Zülfikar hem ehli gaza
Bin bir donda ba gösterdi Murtaza
Biz bir bildik dedik Allah eyvallah*

*

*Ali'm Hasan Hüseyin Zeynel-i Bakır
Cafer Kazım Musa Rıza'ya zikir
Taki Naki Askeri Mehdi'ye ükür
brahim'in dest-i demanı Haydar*

*

*Muhammed Mustafa hem Murteza'yi
Hatice Fatıma Hayr-ü Nisa'yi
ah Hasan Hüseyin Zeynel Aba'yi
Bakır Cafer Kazım Musa Rıza'yi*

*Taki Naki Askeri Mehdi Liva'yi
On Dört Masum-u Pak Pir-i sefayı
Sev bunları eyle hem ilticayı
Dilersen **Hürremi** derde devayı*

Zakir: (Sazın üzerine hafif e ilir)

“Diyelim Allah Allah!”

Dede/Baba/Ana:

“Destur-u Pir... Bismi ah... Allah Allah...”

Telimiz gül, dilimiz bülbül ola!

**Nefeslerimiz Kırklar Meydanı'nda söylenen
nefeslere kaydola!**

Hizmetlerimiz kabul, muratlarımız hâsıl ola.

Alnımız ak, gönlümüz pak ola!

**Hak Muhammed Ali a kına uyarılan çera ın
aydınlı ı daim ola!**

*Hak erenler, cümlemizi ilmin ı ı ından ayır-
maya!*

*Dil bizden, nefes Pirimiz Hünkâr Hacı Bekta
Veli'den ola!*

Gerçek erenler demine Hü!"

Çera cı meydana niyaz eder, delili yerine koyup
erkândaki yerini alır.

Post Hizmeti:

Pir Makamını temsilen post getirilir.

Hizmet sahibi:

*"Bu post; Hak Muhammed Ali Pirimiz Hünkâr
Hacı Bekta Veli Postu'dur.*

*Hallac-ı Mansur, Seyit Nesimi gibi dara duran-
ların postudur.*

*ah Hüseyin, Pir Sultan gibi ser verenlerin
postudur.*

*Cem birli ine, sohbet sırlı ina, u ur açıklı ina
dest-i post Allah Eyvallah Hü!"*

Dede/Baba/Ana:

"Desturu Pir... Bismi ah... Allah Allah..."

*Hizmet sahibinin hizmeti kabul, muradı hasıl
ola,*

Postu kadim, postu daim ola,

Dil bizden nefes Hünkâr-ı Pir'den ola,

Gerçe e Hü!

Post; cem erenlerinin huzurunda özünü dara çekip rızala mak isteyen canların üzerinde durdukları “*Dar Postu’dur.*” Pir makamını temsil eden post açılmayacaksa meydanda yüksekçe bir yere, çerain yanına konulur.

Gözcü:

“Dar çeken didar göre, erenler sefasına ere!”

Dar ve edep-erkândaki canlar rahat otururlar. Böylece meydan açılmı olur.

Duruma göre, hizmetlere devam edilir ya da “**E ik-be ik yoklaması/Seyran**” denilen 10–15 dakikalık ara verilir. Aradan sonra canlar meydanadaki yerlerini alırlar. Oturdukları yere gelip dara dururlar, biliyorsa canlardan bir tanesi, bilmiyorsa gözcü, a a ıdaki tercümanı okur:

*“Uzak gittik yakın geldik,
Cümle kusuru özümüzde bildik
Kem bizden kerem erenlerden
Eksik bizden tamam erenlerden
Hakk’a eyvallah dedik
Erenlerin darına durduk;
Allah Eyvallah!”*

Dede/Baba/Ana:

“Ne gördünüz, nerden gelirsiniz erenler?”

Dardaki canlar:

“Hak gördük Hakk’tan geliriz erenler!”

Dede/Baba/Ana:

*“Hak gören gözler yad olmaya,
Darınız dar, gördü ünüz didar ola!”*

*“Destur-u Pir... Bismi ah... Allah Allah...”
Seyranlarınız sefa ola,
Hak sefanızı daim eyleye,
Üçlerin, Be lerin, Yedilerin, On ki Sadr-ı
Velayet, On Dört Masum-u Pak, On Yedi
Kemberbest’in, Kırklar’ın a kına,
Erenlerin, evliyaların, â ıkların ve sadıkların
a kına,
Dilde dilekler gönülde muratlar verile!
Gerçeklerin demine Hü!”*

Dede/Baba/Ana:

*“Destur-u Pir... Bismi ah... Allah Allah...”
Semahlar saf ola,
Semahlar Kırklar Semahı ola!
A ıkların, sadıkların, yanıkların, uyanıkların
himmeti üzerinizde ola!
Diliniz bülbül gönlünüz gevher ola!
Hak Muhammed Ali Pirimiz Hünkâr Hacı
Bekta Veli kabul eyleye, Gerçe e Hü!”*

Darda duran canlar niyaz edip, yerlerine otururlar.

Yol ve erkân ile ilgili muhabbet kapısı açılır. Canların aklına takılan ya da konu ulması gereken güncel konular varsa konu ulup, açıklamalar yapılır. Zakirler nefesler ve düvazları dillendirir. Kelamlar üzerine muhabbet edilir. Miraçlama okunur.

Miraçlama¹

*Mirâç okudu Cebrail
Muhammed Mustafa mâhi
Hak emrine oldu kail
Eyledi hem azm-i râhi*

*Gaipten yandı bir çırak
Çünkü yakın oldu irak
Cebrail getirdi Burak
Bindi ol Habibullâh'î*

*Burak kadem bastı ar e
Eri ti fevk ile fer e
Hak kâdirdir cümle i e
Eyledi bu gez-nigâhî*

¹Farklı miraçlamalar; “*Geldi Cebrail ça ırdı* Ya da *Hak Muhammed Mustafa’ya*” ekinde ba layan miraçlamalardan birisi okunabilir.

*Bir nidâ eri ti Hâk'tan
Yâ Muhammed in Burak'tan
Göz kama ır erer-nâk'tan
Müminlerin Kiblegâhî*

*Yolda ı rast geldi bir ir
Yâ nedir bu i e tedbir
Hâtemini a zına vir
Sundu iki cihân âh'î*

*Çıktı sidr-el Müntehayâ
Eri ti ila nihayâ
Kavu tu sırr'ı Hüda'yâ
Seyretti Cemâlullah'î*

*Onda gördü bir nev-civân
Yüzü ems-i mâh-i tâbân
Cemâline oldu hayrân
Nazar kıldı âl-Allah-î*

*Sordu doksan bin kelâmı
Hak ile nîk-nâmı
Bir dem eyledi ârâmı
Bu ne sırdır yâ lâhi*

*Gaipten geldi ye il el
Verdi sî-pâre engûr asel
O demde gördü bir mahfel
Selman'ın ey'en Lillâhî*

*Ayaküstü kalktı server
Oldu gönü gözü enver
Sır ile oldu münevver
Dedi bu Hikmet lâh'î*

*Oldu mirâcın mübârek
Hak kıldı Kur'ân tebârek
anına Levlâk-e Levlâk
Padi âhlar padi âhî*

*Vardı kırkların cemine
Oturdu Hak makamına
Hü! dedi gerçek demine
Dem be dem Resûlullâh'î*

*Buyurdu ol nur-u vahit
Size arma an bu tevhit
Cümlesi de oldu sâcîc
Zikretti Kelâmullâh'î*

*Kırklar bir dolu içtiler
Can ile ba tan geçtiler
Cezbe-i A k'a dü tüler
Ettiler kırklar semahı*

“*Ayaküstü kalktı server*” denince canlar hep birlikte aya a kalkarlar.

“*Oturdu Hak makamına*” dizesi okunurken canlar edep-erkân otururlar.

“*Hü! dedi gerçek demine*” derken herkes meydana e ilir, niyaz olur ve do rulur, aynı anda: “*Hü!*” derler.

“*Cümlesi de oldu sâcîc*” dizesi okunurken semahçılar hızlı çark ekinde semaha kalkarlar.

*Gözleri kurretü'l ayn
Ali bîn Hasan Hüseyin
mâm Zeyne'l Âbidîn
Gürûh-u nâcî güvahî*

*mâm Bâkır mâm Cafer
Kâzım Mûsa Rızâ server
ah Takî ba Nakî Asker
Muhammed Mehdî penâhî*

*Atâ-bah eyle lûtfundan
Dûr eyleme rahmetinden
Mahrûm koyma efkatinden
Gedâ Feyzi² pür-günâh'î*

Semah dönüldükten sonra, semahçılar saf olurlar. Â ıklar ba larını hafif e er ve “**Hü, A k-ı muhabbetle, sıdk-ı sevdıyla diyelim Allah Allah!**” derler.

Dede/Baba/Ana:

“Destur-u Pir... Bismi ah... Allah Allah...”
Semahlar saf ola,
Semahlarımız Kırklar Semahı ola!
Rehberimiz ilmin ı ı ı, yardımcımız Hak ola!

² **Feyzi:** Feyzullah Çelebi (1811–1878)

*Dil bizden nefes; Hünkâr Hacı Bekta
Veli'den ola! Gerçe e Hü!"*

Dede/Baba/Ana'nın gülbenginden sonra, semahlar üçe tamamlanır.³

Semah (A ırlama)

*Ba ım açık yalın ayak yürüttün
Sen merhamet eyle lebb-i balım yar
Yüre imi ceviz gibi çürüttün
Senin a kın büktü kadd-i dalım yar*

*Çektirme cefalar yandırma nara
Yitirdim aklımı oldum divane
Kö e-i vahdette koyma avare
Darü'l aman Cemalettin Veli'm yar*

***Sıtkı** yakma ömrün kıyl-u kâl ile
Hazine bulunmaz kuru fal ile
Yırtık gömlek ile eski al ile
Daha böyle nasıl olur halim yar*

Semah (Yürüme)

*Kerbelâ çölünden sökün mü geldin
Ne yaman firkatli ötersin turnam
mam Ali katarına uyarak
Kırklar'ın Semahı'n tutasın turnam*

³ Semahlar yörelere göre farklı olabilir.

*Kırklar senin ile bilebilir bile
Yediler hizmetin ol mail ola
Ol Hızır Nebi de yardımcın ola
Güruh-u Naciye yetesin turnam*

*Evvel bahar yaz ayları do anda
Semah tutup gökyüzüne a anda
Yavru ahin tellerine de ende
Ali'm dost dost diye ötesin turnam*

*Ali'nin avazı sende bulundu
Ne yaman ötersin ba rım delindi
Ol Pir'den bir haber al da gel imdi
Gönlümün gamını atasın turnam*

***Dedemo lu** durmu hattini yazar
Oturmu a devin bendini çözer
Mecnun Leyla için çölleri gezer
Can ver ki canana yetesin turnam
Semah (Yeldirme/Çark-1 Pervaz)*

*Derdim ondur çün dokuzun
Diyemem a yara ben
Sekizinde kaldı aklım
Yedide avare ben*

*Çün altısı bende ise
Be te çekmenem elem
Dörtte Hüda'm lütfeylerse
Üçte bulam çare ben*

*Der Nesimi çün bu gönül
kiden hali de il
Ol sebepten gece gündüz
Yalvarırım bire ben*

Zakir:

“*Hü!*” der. Semahçılar saf olup dara dururlar.

Dede/Baba/Ana:

“*Destur-u Pir... Bismi ah... Allah Allah...*”

Semahlar saf ola,

Semahlar Kırklar Semahı ola!

Noksanlar tamam, gönüller abad, yardımcımız

Hak ola!

Seyir için olmaya Hak için ola!

Seksen bin urum erenleri, doksan bin Horasan

pirleri, zahir-batın, hazır-gayb erenlerinin,

Abuzer Gaffari ve Fatıma Ana'nın hüsn-ü him-

metleri, ke f-i kerametleri üzerimizde hazır ve

nazır ola!

Dil bizden, nefes; Pirimiz Hünkâr Hacı Bekta

Veli'den ola! Gerçeklerin demine Hü!”

Semahçılar meydana niyaz eder, üçleme tamam-
lanmak üzere semaha devam edilir.⁴

⁴Yeni semaha kalkacak olan canlar var ise oldukları yere niyaz edip semaha katılırlar. Genelde üç semah yapılmakla birlikte istenirse gönüller semahı vb. semahlarla be , yediye de tamamlanabilir.

Semah

*Bismi ah Allah Allah
Hü Allah Hü Eyvallah
Secde Hak'tır Âdem'e
Seyrangahız Âlem'e
El ele el Hakk'a dedik
Geldik bu deme*

*Kurbanlar tı lanıp gülbeng çekildi
Gaflet uykusundan uyana geldim
Dört kapı sanca ı anda dikildi
Üryan büryan olup meydana geldim*

*Evvel e i ine koydum ba ımı
çeri aldılar döktüm ya ımı
Erenler yolunda gör sava ımı
Can ba feda edip kurbana geldim*

*Ol demde uyandı batın çera ı
Rehberim boynuma bend etti ba ı
Üç adım ileri attım aya ı
Koç kurban dediler inana geldim*

*Dört kapı selamın verip aldılar
Pir'in huzuruna çekip geldiler
El ele el Hakk'a olsun dediler
Henüz masum olup cihana geldim*

*Pirim kula ıma eyledi telkin
ah-ı Velayet'e olmu uz yakın
Mezhebim Cafer-i Sadıkü'l metin
Allah dost Eyvallah peymanaya geldim*

*Yüzüm yerde özüm darda durmu am
Muhammed Ali'ye krar vermi em
Sakahüm hamrini anda görmü em
çip kana kana mestane geldim*

*Yolumuz On ki mam'a çıkar
Mür id'im Muhammed Ahmed-i Muhtar
Rehber'im Ali'dir sahip Zülfikar
Kulundur **ahi**'ya divana geldim*

(Yeldirme- Çark-ı Pervaz)

*ah-ı Merdan huruç etti
Düldüle oldu süvari
Mazlumun carına yetti
Ali'm saldı Zülfikârı*

*Bir Hacı Bekta var idi
Ali misali er idi
Münkirler görmez kör idi
Yürüttü cansız duvarı*

***Muhittin** kaynadı ta tı
Gel beri gel Tanrı dostu
Bu idi sözümün kasti
Hak'tan ayrı bilme yâri*

Semahçılar saf olup dâra dururlar.

Zakir:

“Hü, diyelim Allah Allah!”

Dede/Baba/Ana:

“Destur-u Pir... Bismi ah... Allah Allah...”

Semahlar saf, ola!

Çarkı pervaz turna misali dönülen semahlar

Kırklar Semahı ola!

*Abuzer Gaffari ve Fatıma Anamızın himmeti
üzerimizde hazır ve nazır ola!*

*Semah eden kollar, dar çeken dizler, Hak
diyen diller, a rı acı görmeye,*

Nur-u Nebi, Kerem-i Ali, Pirimiz Hünkâr

Hacı Bekta Veli! Gerçe e Hü!”

Semahların bitiminde semahçılar Gözcü ile birlikte meydanda edep erkân otururlar. Tevhit okunur.

Tevhit

Hak bizi mahrum eyleme

Kurulsun ulu divanlar

Canımızı serimizi

Vermeye gelmi iz canlar

*ah illallah illallah
llallah ah illallah
Ali mür it güzel ah
ahım eyvallah eyvallah
Cemalullah Feyzullah
Eyvallah ah eyvallah*

NAKARAT

*Esti Muhabbet yelleri
Kokusu sarmı illeri
Cennet ba ının gülleri
Dermeye gelmi iz canlar*

*ah illallah illallah
llallah ah illallah
Ali mür it güzel ah
ahım eyvallah eyvallah
Cemalullah Feyzullah
Eyvallah ah eyvallah*

NAKARAT

*Muhammed Ali Pirimiz
Kimseye çıkmaz sırrımız
Gönüllerdir yerimiz
Kalmaya gelmi iz canlar*

*ah illallah illallah
llallah ah illallah
Ali mür it güzel ah
ahım eyvallah eyvallah
Cemalullah Feyzullah
Eyvallah ah eyvallah*

NAKARAT

Pir Sultan'ım El'aman
ah'tan gele bize ferman
Güzel Pir'den derde derman
Almaya gelmi iz canlar

ah illallah illallah
llallah ah illallah
Ali mür it güzel ah
ahım eyvallah eyvallah
Cemalullah Feyzullah
Eyvallah ah eyvallah

NAKARAT

Zakir:

“Gönül birli iyle diyelim Allah Allah!” ya da
“A kı muhabbetle sıdkı sevdayla diyelim Allah
Allah!”

Dede/Baba/Ana:

“Destur-u Pir... Bismi ah... Allah Allah...”
“Tevhid-i ibadet, Hak ile muhabbet Hak
katında, halk gönünde kabul ola!
Üçlerin, Be lerin, Yedilerin, On ki Sadr-ı
Velayet, On Dört Masum-u Pak, On Yedi
Kemberbest'in, Kırkların a kına,
Erenlerin, evliyaların, â ıkların ve sadıkların
a kına,
Dilde dilekler gönülde muratlar verile.
Gerçeklerin demine Hü!”

Semahçılar önce birbirleriyle niyazla ır, sonra da meydana niyaz edip yerlerine geçerler.

Mersiye

Her cemde mersiye okunmamakla birlikte, bazı yörelerimizde sakka hizmeti öncesinde bazı yörelerimizde ise sonrasında mersiyeler okunabilmektedir.

*Bakıp dört kö eyi seyran eyleyen
Yaraların bende mam Hüseyin
Hak için kendini kurban eyleyen
Yaraların bende mam Hüseyin*

*Kalbimin aynası gönlümün yazı
El aman katardan ayırma bizi
Her demde ba verir gerçekler sözü
Yaraların bende mam Hüseyin*

*Müminlerin bade sunar elinde
Ölsem gerek arzum kaldı yolunda
ehit dü tün Kerbela'nın çölünde
Yaraların bende mam Hüseyin*

*Seni seven gülbengini çekiyor
A k ate i bu sinemi yakıyor
Daha kanın ılgıt ılgıt akıyor
Yaraların bende mam Hüseyin*

*Hakikat evinde gizli sır olan
Cümle muhiplere destigir olan
Sensiz bu cihanı neylesin **Boran**
Yaraların bende mam Hüseyin*

Sakka Hizmeti

Sakka Suyu da ıtılması için Sakkacılar ellerinde birer kap su ve bardaklar ile meydana gelir, dara durarak “**Destur-u Pir... Hü!**” der ve tercümanlarını okurlar:

*Selam olsun mam Hasan ah Hüseyin’e
Ve mam Hasan ah Hüseyin’in evladına!*

*Lanet olsun mam Hasan, ah Hüseyin’i katledenlere
Ve katledenlerin izinden gidenlere!*

*Lütfuna muhtacız bize eyle ihsan ya Hüseyin!
Derdimize senden derman, derman eyle ya Hüseyin!*

*Gayriye muhtaç eyleme a ikânı el aman
Sen medet mürvet kıl bize her vakit her an ya Hüseyin!*

*Sad Hezaren lanet olsun ol sapıtmı güruha
Ki ehit kıldılar onlar seni canan ya Hüseyin!*

*smi Pak’ın hürmetine zikredeni koyma zulmette
Ver muradın gözü kan-ya a layanın ya Hüseyin!*

*zninle su getirdim a kına vermek için
A kınla içenlere kıl ab-ı hayat ya Hüseyin!*

Ya da bunun yerine;

“Âdem Suretinde Olan Herkes, Âdem De ildir.”

“Adalet Her te, Hakk’ı Bilmek Ve Gözetmektir.”

**“Zalimin Zulmüne Kar ı Çıkılmamak,
Mazluma Yapılacak En Büyük hanettir.”**

**“Zalimle Birlikte Varlık çinde Ya amaktansa,
Zalimlere Kar ı Durarak Ölmek Yüceliktir.”**

diyen ah Hüseyin’e ve bu u urda canını feda eden, asılan, kesilen, derisi yüzülen tüm canlılara a k olsun!

O canlılar a kına bir su getirdim. Dertlere derman, içenlere ab-ı hayat olsun!

Sakkacı/Sakkacılar:

**“Bir yudum su veririm,
Kerbelâ’ da ser verenler a kına,
ah-ı ehid-i Kerbelâ,
ah Hüseyin a kına!”**

diyerek, Dede/Baba/Ana’dan itibaren bütün canlılara ya da üç cana birer yudum su içirirler. (Bardaklara pay edilerek de da ıtılabilir.) sakkacılar meydana gelir, kendileri de birbirlerine birer yudum içirir, sonra dara dururlar.

“Su hayattır, bu suyu ah Hüseyin’e vermeyen Yezid’e ve izinden gidenlere lanet olsun.”

***“Kerbelâ’ da su içmeden can verenler a kına.
Gözüm ya ın sebil ettim ah Hüseyin a kına”***

diyerek, üç cepheye canların üzerine su serper, tekrar dara gelir, ***“Hü, nefes pirdedir.”*** derler:

Dede/Baba/Ana:

“Destur-u Pir... Bismi ah... Allah Allah...”

***Hak Erenler cümle canları katar-ı Ehlibeyt’ten
Güruh-u Naci’den ayırmaya!***

***Saki-i Kevser Aliyye’l Murtaza, hizmetlerimizi
Divan-ı Dergâhı’na kaydeyleye!***

***Bir yudum içenin, bir damlası üzerine dü enin
Hak Erenler, dilde dileklerini, gönülde muratla-
rını vere!***

***Hizmet sahiplerinin hizmeti kabul, muratları
hasıl ola!***

***Dil bizden nefes; ah-ı ehid-i Kerbelâ’dan ola!
Gerçeklerin demine Hü!”***

Lokma Hizmeti

Lokmacı/Sofracı, sofrayı alır, meydana gelir ve u tercümanı okur:

“Destur-u Pir...”

Evveli Hak diyelim, kadimi Hak diyelim!

Geldi Ali sofrası,

Hak versin, biz yiyelim!.

Demine Hü diyelim!

*Ol Hak ulu, sofrada dolu,
Pirimiz Hünkâr Hacı Bekta Veli,
Hak Muhammed ya Ali!”*

Sofra meydana serilir, lokmalar gelir, bütün cem
erenleri adına birkaç cana lokma da ıtlıktan
sonra,

Lokmacı:

*Erenler, canlar,
Göz nizam, el terazi
Da ittık bu niyazı
Her can hakkına oldu mu razı?*

Canlar:

“Razıyız!” diye, rızalık verdikten sonra,

Lokmacı:

“Lokmalarımızın kabulüne gönül birli iyle di-
yelim, Allah Allah!” der.

Dede/Baba/Ana:

“Destur-u Pir... Bismi ah... Allah Allah...”
Lokmalar kabul muratlar hasıl ola,
Pi irip yetireni, sofraya getireni,
Hak saklaya, Hızır bekleye!
Hak; sofrayı kucaktan, bereketi bucaktan,
Evladı ocaktan eksik eylemeye,

***Lokmalar arta eksilmeye, ta a dökülmeye,
Lokma hakkına, Evliya keremine, cömertler
cemine, gerçek erenler demine Hü!”***

Sonra Dede/Baba/Ana, herhangi bir cana ah lokmasını verip; ***“Destur-u Pir... Bismi ah... Allah Allah...”*** der. Canlar, lokmalarını yemeye başlarlar. Bu arada lokmacılar canlardan nasip alma anlamına gelen;

***Sofra aldım destime,
Hakk’tan himmet isterim,
Cümle cem erenlerinden
Nasip kismet isterim!***

Tercümanını okur, canlar da kendilerine verilen lokmalardan nasip/pay verirler. Bu paylardan ve hazırdaki lokmalardan cemi arzularayıp gelemeyenlere, hasta, yaşlı ve engelli olanlara, nasip gönderilir.

Lokmalar yendikten sonra;

Dede/Baba/Ana:

***“Destur-u Pir... Bismi ah... Allah Allah...”
Hak kabul eyleye, Pir bereketini vere,
Arta eksilmeye ta a dökülmeye,
Bir yedik Hak Erenler bin vere,
Kazananların gadalarına belalarına kalkan ola!
Dil bizden nefes; Hünkâr’dan ola!
Gerçe e Hü!”***

Sofra toplandıktan sonra;

Süpürge Hizmeti

Cem mühürlenmeden/birlenmeden önce süpürge hizmeti tekrar yapılır, gülbengi verilir.

Çera Sırlama

Çera cı: (meydana gelir)

***“Batın oldu çera nur-u Ahmet,
Zahir oldu ems-i mah-i Muhammed,
Nur ola sır ola, nur ola sır ola, nur ola sır ola!”***
diyerek baş ve işaret parmaklarıyla çera ı sırlar.

Dede/Baba/Ana:

***“Destur-u Pir... Bismi ah... Allah Allah...”
Cabir Ensar Pirimiz’in himmetleri üzerimizde
hazır ola!
Hizmet sahibinin hizmeti kabul, muradı hasıl
ola!
Hak Muhammed Ali a kına çera ımız sır ola,
gönüllere nur dola. Gerçe e Hü!”***

Gözcü:

“Marifete Hü!” Der. Hizmet sahipleri ile birlikte meydana gelir ve dara durur:

“Hizmetlerimizin Hak katında kabulüne, gönül birli i ile diyelim Allah Allah!” der.

Dede/Baba/Ana:

“Destur-u Pir... Bismi ah... Allah Allah...”

*Hizmetlerimiz kabul muratlarımız hâsıl ola,
Hazır-gayib, zahir-batın cem erenlerinin gül
cemallerine a k ola!*

*Eyledi imiz hizmetlerden bedenlerimize sa -
lık, hanelerimize dirlik dola!*

*Daha nice cemlerde, sa lıklı bedenlerle hiz -
metler yapmak bizlere nasip ola!*

*Hizmet Pirlerimizin himmetleri ve safa nazar -
ları üzerimizde hazır ve nazır ola!*

*Kadıncık Ana halda umız, Bozatlı Hızır yolda -
umız ola!*

*Nur-u Nebi, kerem-i Ali, Gülbeng-i Pir
Hünkâr Hacı Bekta Veli!*

Gerçe e Hü!

Hizmet sahipleri tekrar meydana niyaz olur, dara durur. Dede/Baba/Ana; tecellâ-temenna gülbengini okur:

*“Özür-niyaz teslim-rıza, tecella-temenna, ka -
pıları açık ola,*

*Niyaza inen ba lar, Hak diyen diller, dar çe -
ken dizler, cümle azayı cevahir bedenler, a rı
acı görmeye,*

Dil bizden nefes; Pir'den ola,

Gerçe e Hü!”

Hizmet sahipleri tekrar meydana niyaz eder yerlerine geçerler.

Muhabbet Cemlerinin Mühürlenmesi

*Erenler canlar;
Muhabbet Cemimizi, yürütülen hizmetleri
tamamlamı oluyoruz.*

“Destur-u Pir... Bismi ah... Allah Allah...”

***Oturan, duran, pir ve civan, arife nazar,
Gerçe e Hü!***

***Sırrı sır edenin, i ine gücüne varanın, evine
varıp, kovsuz gybetsiz yastı a ba koyanın,
demine devranına Hü!***

Gözcü:

“Dar çeken didar göre, erenler sefasına ere!”

Muhabbet Cemi mühürlenmi /birlenmi olur.

Cemde Oniki Hizmet Sahiplerinin Görevleri

Dede: Sercem de denilir, cemi yönetir.

Rehber: Görgüsü yapılanlara ve ceme katılanlara yardımcı olur.

Gözcü: Cemde düzeni ve sükûneti sa lar.

Çera cı-Delilci: Çera ın yakılması, meydanın aydınlatılması ile görevlidir).

Zakir-A ıklar: Deyi /düvaz/miraçlama söyler, genellikle üç ki idir. Saz çalarlar.

Ferra : Çar/süpürge çalar, gerekirse rehberine yardım eder.

Sakka- briktar: Sakka ve el suyu da ıtır.

Sofracı-Kurbancı-Lokmacı: Kurban ve yemek i lerine bakar.

Pervane-Semahçı: Semah yapanlar.

Peyik-Haberci: Cemi kom ulara haber verir.

znikçi: Cemevinin temizli ine ve düzenine bakar.

Bekçi: Cemin ve ceme gelenlerin evlerinin güvenli ini sa larlar, beklerler.

Yol Diliyle (Sözlük)

Abad: Mâmur, en.

Ab-ı hayat: Ebedî hayata sebep olan hayat suyu. Ölümsüzlük suyu. Bâtını anlamda: cemlerde da ıtılan, içilen Sakka suyu ve dem.

A yar: Nefsî duygular.

Ahd: Verilen söz, yemin

Ahd-ı ikrar: Verilen söze ba lılık yemini.

Ahd-i misak: Kal-ü belâ'daki anla ma.

Arâm: Yerle me, karar kılma, e le me.

Ar : Gökyüzü. Yedinci ve en üst gök katı! Hakk'ın isim ve sıfatlarının ortaya çıkma, belirme yeri

Asel: Bal

Asitan: Büyük dergâh. Bâtını anlamda Hakikat Meydanı/ Pir'in huzuru

A k-ı niyaz: A kla ba lanma. Yol dilinde: selamlama.

Âta: Hakk'a yürümü olan can.

Avaz: Ses.

Azm-i râh: Yola gitmeye karar vermek

Babagan süre i: Alevi-Bekta i-Kızılba inancı içerisinde, kendilerini Hacı Bekta Veli'nin yol evladı olarak tanımlayan süre.

Ba-i bismillah: Hallac-ı Mansur, her eyin özünün, tüm çizgilerin ana temelini, bulunamayan gizli tek nokta oldu u- nu savunur. O nokta ki: besmele'deki "b" harfinin altındaki noktadır. Ve o nokta için Hz. Ali: "b'nin altındaki noktayım" diye i aret buyurur.

Batın: ç, gizli.

Bend: Ba .

Bend Olmak: Ba lanmak

Ber karar: Kararlı

Bezm: Meclis.

Bile: Beraber

Burak: Hz. Muhammed'in Miraç'a çıkarken bindi i at. Ruhu Hakk'a götüren a k

Büryan: Pi mi , olgunla mı

Çar: Çarıma.

Cemal: Yüz güzelliği, zahiri ve bâtni güzellik. Hakk'ın lütuf, ihsan ve rıza sıfatlarının karışımı.

Cezbe: Vecd; Tanrısal bir duygunun etkisiyle kendinden geçme durumu.

Çelebi süresi: Alevi-Bektaşî-Kızılbaş inancı içerisinde Hacı Bektaş Veli soyundan geldiğine inanılan Çelebilere bağlı sürek.

Çera -ı ruhen: Aydınlatan çera.

Çırak/Çera : Yakılan kandil, çıra, mum ya da lamba.

Çün: Zira çünkü mademki.

Dal: A acın gövdesine ba lı kollarından her biri. *Bâtını anla-
mı;* nandı ı yola talip olan, do rudan ayrılmayan, yoldan
kopmayan

Dar: Cem'de; görgüden, sorgudan geçecek olan ya da dava-
lı/davacı olan canların sorgulanmak üzere meydanda belli bir
pozisyondaki duru u. (Fatıma Ana Darı, Fazlı Darı, Mansur
Darı, Nesimî Darı)

Dâr-ı Mansur: Dara acında asılarak katledilen Hallac-ı
Mansur'dan esinlenerek yaratılan bu kavrama göre Alevi-
Bekta i-Kızılba yoluna ikrar veren can, Mansur gibi yol
u runa ölümü göze almı demektir. Cem meydanında asılır
gibi ellerin yanda sallandırılması bu hali simgeler.

Dedegân Süre i: Alevi-Bekta i-Kızılba inancı içerisinde
ocaklara ba lı süre

Dem: Anadolu Alevi-Bekta i-Kızılba inancında alınan dolu,
bade, mey.

Deman/Damen: Etek.

Dest: El.

Destigir: Elden tutan, yardımcı, kurtarıcı.

Didar: nşan yüzü, çehre *Alevi-Bekta i-Kızılba inancında;*
Cem ve muhabbet erkânında didar görme/cemal cemale mu-
habbet etme/ lahi güzelli i seyretme.

Dört kapı: Alevilikte Yol' un, eriat-Tarikat-Marifet-Hakikat
a amaları.

Dûr: Uzak, durdurma, mani olma.

Düçar-ı Azap: Azaba u ramı , yakalanmı , çaresiz kalmı .

Düvaz: On ki mamların isimlerinin sırasıyla yer aldı ı
Alevi-Bekta i inancının yansıtıldı ı deyi ler.

Düldül: mam Ali'nin atının adı.

Dü künlük: *Alevi-Bekta i-Kızılba inancında* yola ikrar
veren canın, yolun yasakladı ı suçlardan birini i lemesi du-
rumunda, Cem erenleri kararı ile yol dı ına çıkarılması.

Edep-erkân olma: Cem esnasında hizmetler yürütülürken, canların oturu biçimini düzeltmesi için yapılan uyarı.

Ehl-i tarik: Yol ehli. Yola ba lı olan.

El ele el Hakk'a: Alevi-Bekta i-Kızılba yolunda, talip, rehber, pir ve mür idin gönül birli i ile Hakk'a ula masını ifade eder.

Elest bezmi: *Tasavvufta*; Elest meclisi. Tanrı'nın ruhları toplayarak “*Ben sizin Rabb'iniz de il miyim?*” diye sordu u ve kabul edenlerin “*belâ*” (*evet*), etmeyenlerin “*lâ*” (*hayır*) yanıtını verdi i an ve yer. *Alevi-Bekta i-Kızılba inancında*; Cem'de Yol'a verilen ikrar.

Engûr: Üzüm.

Enver: Çok parlak, çok güzel

Erkân: Sürek, yol, kurallar.

Esfiya: Kemâlet, velayet ve ilim sahibi.

Eza: Eziyet, i kence.

Fahr-i dervi an: Dervi lerin ba ı, büyü ü/üstadı.

Fasık: Hakk yolundan çıkmı olan.

Fer : Yeryüzü.

Fevk: Üst, yukarı.

Firkat: Ayrılık. Dosttan, sevgiliden ayrılmak.

Gayb: Gizli olan. Görünmeyen. Belirsiz.

Gedâ: Fakir

Görgü: *Alevi-Bekta i- Kızılba inancında* Yol'a ikrar veren canın yılda bir özünü dara çekerek canlarla rızala masıdır.

Gülbeng: Alevi-Bekta ilikte dua.

Gürûh-u Naci: Kurtarılmı topluluk (Ehlibeyt bendeleri).

Güvâh: ahit.

Hâbib-ullâh: Tanrı'nın sevgilisi (Hz. Muhammed)

Hâsıl: Husule gelen, ortaya çıkan.

Ha re-dek: Sonsuza dek.

Hat: Çizgi, Ferman, Buyruk.

Hâtem: Yüzük

Hikmet: Bilinmez ey, felsefe, Hakk'a uygun dü en söz.

Himmet-i pirân: Pirlerin yardımı.

Hülle: Belden a a 1 ve belden yukarı olan iki parçadan ibâret olan elbise. Cennet elbisesi. *Alevi-Bekta i-Kızılba inancında;* krar-Görgü-Musahip ceminde; yola ikrar veren, görgüden geçen ve musahip olan canların, cemde özünü dara çekip canlardan rızalık alması, arınması/paklanması hali.

Hurûç: Meydana çıkma.

Hüsn-ü himmet: Gönülden, içten yapılan yardım.

krar: Saklamayarak açıkça söyleme, bildirme, benimseme, onama, kabul, tasdik. *Alevi-Bekta i-Kızılba inancında;* yolun kurallarına ba lı kalınaca ına dair verilen söz ve karar.

lânihâya: Varılabilecek en son yer, makam, mekân, huzur.

lm-i Hikmet: Sır, gaye, dü ünçe bilgisi, felsefe ilmi.

Kaddi dal: Beli bükülen.

Kadem: Ayak.

Kadim: Sürekli, daima.

Kadim ikrar: Ezeli ikrar Elest-û Bezm'inde verilen söz.

Kaim: Sa lam, muhkem, sıkı.

Kân: Bir eyin kayna ı, membaı. Hazine.

Kanun-u evliya: Evliya kanunu, Yol kuralları.

Kavl-i ikrar: *Tasavvufta:* Elest-i bezm'inde ruhların tutmak ve unutmamak üzere verdi i söz. *Alevi-Bekta i-Kızılba inancın-da:* krar verip yola giren canın, yolun kurallarına ba lı kalaca ını, rızalıkla kabul etmesi ve söz vermesidir.

Ke f-i keramet: Keramet sahibi olan.

Ke kül: Dervi lerin ve dilencilerin kabı.

Kıyl-u kal: Dedikodu.

Kö e-i vahdet: Birlik makamı, birli e erme, Hakkı özünde bulma.

Kuran-ı Natık: Konu an/canlı Kuran, nsan-ı Kâmil. (ah'ı Merdan Ali)

Kurban tı lamak: *Alevi-Bekta i-Kızılba inancında;* "kurban kesmek" yerine kullanılan ifade. Büyük ve küçükba hayvanlar kurban olarak tı lanabildi i gibi kimi durumlarda horoz da Cebrail kurbanı olarak tı lanmaktadır.

Kurretü'l ayn: Göz nuru.

Kuvve-i Abdalan: Abdalların gücü, manevi nüfuzu.

Kürs: *Tasavvufta;* Gö ün yedinci katındaki Tanrı makamı. *Alevi-Bekta i-Kızılba inancında;* " nsanı Kamil" olanların erdi i makam.

Kü ad-ı meydan: Cem'de meydanın açılması.

Leb: Dudak.

Levh-i kalem: *Bâtını anlamda*; olacakları önceden yazan kalem.

Levlak'e levlak: Tanrı'nın Hz. Muhammed'e, *Levlâk'e levlâk lema Halâktü-l eflâk* (Sen olmasaydın yeri gö ü yaratmazdım, var etmezdim) ekinde hitabı.

Liva: Sancak.

Mah: Ay.

Mahfel: Toplantı yeri, göri ülecek yer.

Mâh-i tabân: Parlak ay, parlayıcı.

Mail: Meyilli. Hevesli. stekli.

Maksut: Maksat.

Mat: Yenilmek, kaybetmek.

Mercan: Denizin dibinde a aç gibi geli en, denizden çıkarıldı ında ta la an renkli canlı nesnedir. *Muhabbet erkânında* nsan-ı kâmillerin kelimeleri/sözleri.

Mersiye: ah Hüseyin ve Kerbela ehitleri ile Yol uluları için yazılan/söylenen deyi , a it.

Mihr: Güne .

Mihr-i kan: Güne gibi, güne in kayna ı.

Mirâç: Yukarıya çıkma, yükselme

Miraçlama: Hz. Muhammed'in miraç yolculu unu ve dönü-ünde Kırklar Meclisine katılı mını anlatan nefes ve deyi ler.

Muhip: Seven, sevgi besleyen, a kla ba lanan

Musahip: Bekta i-Kızılba inancında evli iki çiftin "yol karde i" olarak birbirlerine ba lanmaları.

Münevver: Aydınlatılmı , nurlandırılmı .

Münkir: nkâr eden.

Münteha: Sona ermi , sonlanmı olan. Son, uç.

Mürvet: nsaniyet, iyilik sevme, cömertlik.

Mü kü: Engel, güçlük, zorluk *Yol dilinde*; halledilebilecek sorun.

Naci Güruh-u: Kurtarılmı topluluk (Ehlibeyt bendeleri).

Nev-civan: Taze, genç, delikanlı.

Nigâh: Bakı ,

Nik-nâm: Namı iyi olan, ünü iyi olan

Niyaz: stek, dilek

Nur-u Vahit: nsan, Tanrı, Evren. Hak, Muhammed, Ali
birli inin 1 1 1; Tanrının 1 1 1!

Penâh: Sı inak; Sı inılacak yer.

Peñçe-i Ali Aba: Muhammed, Ali, Fatıma, Hasan, Hüseyin (Ehlibeyt)

Peyman: *Alevilikte* söz (ikrar) veren/hizmet duası alan ki inin pir huzurunda darda durma hali.

Pir-i Horasan: Horasan Pir-i Hacı Bekta Veli.

Pür: Çok.

Râh: Yol.

Rehnüma: Yol gösteren. Kılavuz.

Sacid: Secde eden, alnını yere koyan.

Sad hezaren: Yüz bin defa.

Sadr-ı Velayet: Velilerin ba 1. Gönüllerin velisi.

Sakahüm hamri: Tasavvufta sakinin sundu u A k arabı.

Saki-i Kevser: Kevseri sunan(Ali).

Samid: Sessiz, cansız.

Serfiraz: Ba ını yukarı kaldıran, yükselten. Benzerlerinden üstün olan.

Sidret-ül Münteha: En son a ama, daha sonrası olmayan du-
rak. Miraç'ta Hz. Muhammed'in vardı ı son merhale.

Seyyid-i kevneyn: ki âlem Seyyidi. (Muhammed).

Sib: Elma.

ad: Sevinçli, memnun, en, bahtiyar.

ah-ı Merdan: Mertlerin ahı, Ali.

ah-ı Velayet: Veliler ahı, Ali.

ek: üphe, Güman.

ems: Güne .

erer-nâk: Kıvılcım, kıvılcımlı. Gözün bakmaya tahammül edemeyece i yakıcı aydınlık, parlaklık. Ate saçan, kıvılcım saçan.

ey'en lillah: Allah için, Hak için bir ey isteme

îr: Arslan (*Arapça*); Süt (*Farsça*)

Tarik: Yol.

Tebârek: Hak mübarek etsin, kutlu olsun anlamında dua.

Tecdid-i ahd: Ahdini/ikrarını yenilemek.

Tecella: Hakkın Âdem'de tecelli etmesi, görünmesi inancı.

Tecelli: Ortaya çıkma, görünme.

Telkin: Ö ü t verme, nasihat etme, kula a duyurulan söz.

Temenna: Hakk'tan istekte, dilekte bulunma.

Teslim-i rıza: Rızalıkla yola teslim olmak, ba lanmak.

Tevhit: Birlik, birleme, Bütün varlık âleminin Tanrı'da bir oldu una inanma.

Tevhid-i ibadet: Gönülleri birleyerek Hak için yapılan ibadet.

Turab: Toprak.

Uçmak: Cennet.

Ülfet: Konu mak, dostluk, arkadaşlık, cana yakın olma.

Üryan: Çıplak/ Dünya varlığına meyli olmayan, saflık, temizlik.

Velvele: Gereksiz telaş, gürültü, heyecan.

Vuslat: Erişmek, kavuşmak (*Tasavvuf*) Hakk'a ulaşmak.

Yezid ü Mervan: Yezid ile Mervan.

Zahid: (*Zahiri*) dinin yasak ettiği şeylerden uzak kalan, buyruklarını yerine getiren.

Zahir: Aşikâr, görünen, bilinen.

Zulmet: Karanlık.